

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

26 Ağustos 2021

Sayı :30824082-6101602771

Konu :Yazılı Soru Önergeleri

.../.../2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

7/38983
7/41142
7/41490
7/42934
7/43024-7/43025
7/43028
7/43710
7/43970
7/44317
7/44769

G.K.

EK:

-Liste (6 Adet, 9 Sayfa)

-Cevap Yazısı (118 Adet, 220 Sayfa)

7/45872
7/45877
7/46297
7/46299-7/46300
7/46304-7/46305
7/46490-7/46492
7/46495-7/46498
7/46623
7/46626
7/46630

G.K.

Murat KURUCU
Bakan

7/47328
7/47330-7/47334
7/47337-7/47338
7/47434-7/47435

G.K.

7/44973
7/45153
7/45157-7/45158
7/45178
7/45260
7/45466-7/45469
7/45474
7/45624-7/45625
7/45630
7/45744
7/45855-7/45866
7/45870

G.K.

7/46761-7/46762
7/46764
7/46769-7/46772
7/46884
7/46886
7/46890
7/46942-7/46948
7/46951-7/46955
7/47012
7/47016
7/47104
7/47132-7/47139
7/47221-7/47225

G.K.

7/47437
7/47439
7/47441-7/47442
7/47571-7/47573
7/47683
7/47685-7/47687
7/47691
7/47873
7/47876

**ANKARA MİLLETVEKİLİ
SAYIN NEVİN TAŞLIÇAY'IN
TBMM 7/47686 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVABI**

SORULAR

Engelliler Hakkında Kanun hükümleri uyarınca yerleşimlerde hayatın engellilerin erişilebilirliğine uygun olarak düzenlenmesi zorunludur. Yapılı çevrede engellilerin erişilebilirliğinin sağlanması için planlama, tasarım, inşaat, imalat, ruhsatlandırma ve denetleme süreçlerinde standartlara uygunluk sağlanmalıdır. Bu kapsamda; tüm yol, kaldırım, yaya geçidi, açık ve yeşil alanlar, spor alanları ve benzeri sosyal ve kültürel alt yapı alanları ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından yapılmış ve umuma açık hizmet veren her türlü yapıların engelli bireylerin erişilebilirliğine uygun olması zorunludur.

Düzenleme gereklerinin yerel yönetimlerce uygulanmasında çeşitli sorunlar olduğu gözlemlenmekte, tarafımıza da şikâyetler ulaşmaktadır. Özellikle, görme engelliler için kaldırımlara ve yaya geçitlerine yapılan hissedilebilir ve uyarıcı yüzeyler (kabartmalı sarı şeritler) ile yürüme engelliler için engelli rampaları konusunda yakınmalar yoğunlaşmaktadır.

Buna göre;

- 1) Tüm kaldırım ve yaya geçitleri ile yapılması gereken diğer alanlarda görme engellilere yönelik hissedilebilir ve uyarıcı yüzey (kabartmalı sarı şeritler) yapılıp yapılmadığı denetlenmekte midir? Hissedilebilir ve uyarıcı yüzey (kabartmalı sarı şerit) yapılan yerlerde uygulamanın kullanılan malzeme ve şekil olarak standartlara uygun olup olmadığı denetlenmekte midir? Zamanla işlevini kaybeden, faydadan çok, takılıp düşme gibi tehlike oluşturan sarı şeritlerin yenilenmesi yönünde gerekli denetimler yapılmakta mıdır?
- 2) Görme engellilerin hayatını kolaylaştıran hissedilebilir ve uyarıcı yüzeylerin (kabartmalı sarı şeritlerin) bazı yerlerde kaldırımlara yapıştırma usulüyle, bazı yerlerde ise kaldırım taşlarının bizzat kendisinin hissedilebilir ve uyarıcı yüzey şeklinde tasarlanıp uygulandığı görülmektedir. İkinci uygulamanın daha mantıklı ve sağlıklı olduğu gerçeğinden yola çıkarak; bu usulle yapılan hissedilebilir ve uyarıcı yüzey (kabartmalı sarı şerit) uygulaması için belediyeleri yükümlü kılan bir düzenleme veya girişiminiz var mıdır?
- 3) Şehirlerimizin, engelliler için daha yaşanabilir ve kolaylık sağlayıcı şekilde tasarlanması doğrultusunda yürüme engelliler için engelli rampaları gerekli yerlere yeterli sayıda ve standartta yapılmış mıdır? Eğim ve yükseklik açısından kenarlarına korkuluk yapılması gereken rampalarda korkuluk bulunmasına dikkat edilmekte midir? Özellikle kaldırımlardan araç yoluna inen rampaların araç park etmek suretiyle kapatılmaması için gerekli fiziki önlemler alınmakta mıdır?
- 4) Gider ızgaralarına tekerlekli sandalyelerin düşmesi, takılması, sıkışması gibi durumlar yaşanabilmektedir. Erişilebilirlik açısından yağmur suyu veya kanalizasyon ızgaralarının yeri, standartlara uygunluğu kontrol edilmekte midir?
- 5) Yukarıda sözü edilen hissedilebilir ve uyarıcı yüzey (kabartmalı sarı şerit), rampa ve ızgaraların yapılması gereken yerlerde bulunması, standardı ve işlevselliğine ilişkin denetimler ne sıklıkla ve ne şekilde gerçekleştirilmektedir? Denetimler sonucunda ne gibi yaptırımlar uygulanmaktadır, cezai işlem yapılmakta mıdır? Denetimlere ilişkin rapor ya da veri bulunmakta mıdır?

CEVAP

Mülga Mahalli İdareler Genel Müdürlüğünce; TS 12174 "Şehir İçi Yollar-Yaya Yolu ve Yaya Bölgeleri Tasarım Kuralları", TS 12576 "Şehir İçi Yollar-Kaldırım ve Yaya Geçitlerinde

Ulaşılabilirlik İçin Yapısal Önlemler ve İşaretlemelerin Tasarım Kuralları" ve TS 12716 "Şehir İçi Yollar-Yaya Kaldırımlarındaki Koruyucu Engeller İçin Tasarım Kuralları" standartları, 14.09.2012 tarihli ve 28411 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bakanlık Tebliği ile mecburi standard haline getirilmiştir.

• TS 12174 "Şehir İçi Yollar-Yaya Yolu ve Yaya Bölgeleri Tasarım Kuralları" standardı; kent içinde yaya ve taşıt trafiğinin yoğun olduğu meydan, bulvar, cadde ve sokaklarda yaya trafiğini rahatlatmak için, bu mekânların taşıt trafiğine sürekli veya geçici olarak kapatılması suretiyle oluşturulan yaya yolu ve yaya bölgelerinin tasarım kurallarını kapsamaktadır. Söz konusu standard ile yaya bölgeleri planlanırken; alışveriş, konut, tarihi çevre ve kültür-sanat alanları için ilkeler belirlenmekte, yaya bölgelerindeki trafik ve ulaşım düzenlemesi, bu bölgelerin büyüklüğü, fiziki yapısı, donanımı ile bu bölgelerdeki kent mobilyaları için tasarım ve uygulamalarla ilgili kurallar konulmaktadır.

• TS 12576 "Şehir İçi Yollar-Kaldırım ve Yaya Geçitlerinde Ulaşılabilirlik İçin Yapısal Önlemler ve İşaretlemelerin Tasarım Kuralları" standardı; hareket kısıtlılığı bulunanlar dahil tüm yayaların şehir içi yollarda kaldırımları, yaya yollarını, alt ve üst geçitler ile kavşakları güvenli ve rahatça kullanabilmeleri için gerçekleştirilmesi gereken yapısal önlemler ve işaretlemelerin tasarım kurallarını kapsamaktadır. Söz konusu standard ile yaya kaldırımlarının genişliği, yüksekliği ve eğimi, yaya kaldırımlarında yüzey kaplaması, güvenlik, altyapı, rampalar, dış mekânlardaki merdivenler, yaya geçitleri ile kent mobilyalarının tasarımı ve bunlara ilişkin işaretlemeler konusunda düzenlemeler getirilmektedir.

• TS 12716 "Şehir İçi Yollar-Yaya Kaldırımlarındaki Koruyucu Engeller İçin Tasarım Kuralları" standardı; kaldırım ve yaya yolu üzerine araçların park etmesine engel olunması ve yollarda meydana gelebilecek kaza anlarında yayaların olası tehlikelerden korunması için yapılan koruyucu engellerin tasarım kurallarını kapsamaktadır. Söz konusu standard ile yaya kaldırımı bulunan ve bulunmayan yol ve yaya bölgelerindeki koruyucu engellerin yüksekliği, birbirleri arasındaki mesafe ile bu engellerin şekil, malzeme ve yerleştirilmesine ilişkin kurallar belirlenmektedir.

Konuyla ilgili olarak 01.10.2012 tarihli ve 25022 sayılı 2012/56 nolu Genelge ile il özel idarelere ve belediyeler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlara duyurular yapılarak uygulamanın bu doğrultuda yürütülmesi hususunda talimat verilmiştir.

Diğer taraftan, mülga Mahalli İdareler Genel Müdürlüğünce 12.11.2012 tarihli ve 27960 sayılı yazı ile İçişleri Bakanlığı Kontrolörler Başkanlığına; 26.11.2012 tarihli ve 29397 sayılı yazı ile Mülkiye Teftiş Kurulu Başkanlığına 2012/56 nolu Genelge ile duyurusu yapılan standartlarla ilgili olarak yapılacak teftiş ve denetimlerde zorunlu standartlara uygun hareket edilip edilmediğinin kontrol edilmesi hususunda bilgilendirme yapılmıştır.

Ayrıca, Kentsel Tasarım çalışmalarının genel prensipleri arasında 'Engelli, yaşlı ve çocuklar için engelsiz mekanlar tasarlamak' yer almakta olup; Bakanlığımıza sunulan kentsel tasarım projelerinde 'Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca Onaylanacak Kentsel Tasarım Projelerinin Hazırlanmasına ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönerge' kapsamında ve Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği'nde belirtilen hususlar çerçevesinde, yapılarda, açık alanlarda ve peyzaj elemanlarında engellilerin ulaşılabilirliğinin sağlanması için TSE standartlarına uygun düzenleme yapılması dikkate alınmaktadır.